

NMHH

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

A hallássérült nézők számára akadálymentesített műsorszámokkal kapcsolatos törvényi előírások ellenőrzése

(2016. ELSŐ FÉLÉV)

Tartalomjegyzék

Az NMHH vizsgálatának módszere	4
A vizsgálat eredménye.....	4
Segédlettel kötelezően ellátandó műsorszámok.....	5
Műfaji kínálat	6
Figyelemfelhívás	7
Gyártási hely	8
Anomáliák.....	9
Összefoglalás	11

A Médiatanács 1601/2011. (XI. 9.) számú határozata alapján a Műsorfigyelő és elemző főosztály 2016 első félévében hatósági ellenőrzés keretében havi rendszerességgel vizsgálta az Mtv. 39. §-ának érvényesülését nyolc országos médiaszolgáltató programjában. A vizsgálat célja a hallássérültek számára készített feliratokkal és jelnyelvi tolmácsolással kapcsolatos jogszabályi feltételek teljesülésének, a televíziós műsorszámok akadálymentessé tételének ellenőrzése volt.

Az Mtv. 39. § (2) bekezdése értelmében a közszolgálati és a JBE audiovizuális médiaszolgáltatók minden közérdekű közleményt, politikai reklámot, hírműsorszámot, valamint a politikai tájékoztató és a fogyatékos személyekről szóló műsorszámot kötelesek a hallássérültek befogadását megkönnyítő segédlettel ellátni. Továbbá feliratot vagy jelnyelvi tolmácsot kell biztosítaniuk a filmalkotásokhoz, a játékokhoz és a közszolgálati célokat szolgáló programokhoz. 2015-től minden fent nevezett programot akadálymentesítve kell közzétenniük. A feliratoknak a beszéddel szinkronban kell megjeleníteniük, és pontosan kell visszaadniuk az elhangzottak értelmét. A nem felvételről közzétett műsorszámokra vonatkozóan a 2014. decemberi törvénymódosítás fogalmazott meg előírást, miszerint e műsorok esetében *ésszerűen elvárható módon pontos és szinkronban álló* feliratozás várható el. A műsorban elhangzottakat azonban csak akkor lehet rövidített tartalmi összefoglaló formájában feliratozni, ha egyébként a felirat terjedelme a tartalom követését nem tenné lehetővé.¹

A Nagyothallók Európai Szövetsége (EFHOH) 2015-ben tanulmányt jelentetett meg az Európai Unió országainak feliratozási gyakorlatáról.² A jelentés többek között felhívta a figyelmet arra: annak érdekében, hogy a fogyatékkal élők számára ugyanazok a szolgáltatások és javak elérhetővé váljanak, mint amelyek bárki más számára elérhetőek, a televíziós műsorok magas színvonalú feliratozása mellett szükség van az akadálymentesítésre az on-demand tartalmakban és a mozikban is. Vagyis a fejlődés nem csak a közszolgálati és a kereskedelmi televíziók programjaiban, hanem a felhasználók által egyre gyakrabban igénybe vett on-demand szolgáltatások esetében is elengedhetetlen.

A tanulmány megállapítja, hogy a vizuális szórakoztatás területén már nem a hagyományos televíziós műsorszolgáltatás a meghatározó. Napjainkban egyre nagyobb teret nyer az online televízió- és filmnézés az on-demand szolgáltatásokon keresztül. A Netflix, az Amazon Instant Video, a LoveFilm a

1

39. § (1) Az audiovizuális médiaszolgáltatás médiaszolgáltatójának törekednie kell arra, hogy műsorszámait fokozatosan hozzáférhetővé tegye a hallássérültek számára.

(2) A közszolgálati, illetve - legnagyobb éves átlagos közönségárányal rendelkező médiaszolgáltatója vonatkozásában - a JBE lineáris audiovizuális médiaszolgáltató köteles biztosítani, hogy valamennyi közérdekű közlemény, politikai reklám, hírműsorszám - beleértve a közlekedési híreket, a sporthíreket és az időjárás-jelentést -, politikai tájékoztató műsorszám, a fogyatékos személyekről szóló, illetve esélyegyenlőségről szóló műsorszám, filmalkotás, játék és a 83. §-ban foglalt közszolgálati célokat szolgáló műsorszám magyar nyelvű felirattal - például teletext szolgáltatáson keresztül - vagy jelnyelvi tolmácsolással is elérhető legyen.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott kötelezettség nem vonatkozik az eredeti nyelven elérhetővé tett műsorszámokra, ide nem értve a 99. § (2) bekezdése alapján közzétett műsorszámokat.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettség 2012. évben legalább hatórányi, 2013. évben legalább nyolcórányi, 2014. évben legalább tízórányi napi műsoridő vonatkozásában terheli a kötelezetteket.

(5) A feliratozással, illetve jelnyelvi tolmácsolással megkezdett műsorszámot - a műsorszám egységét nem sértve -, valamint műsorszámok egymással dramaturgiailag összekapcsolódó sorozatát a médiaszolgáltató köteles annak teljes időtartama alatt feliratozni, illetve jelnyelvi tolmácsolással ellátni.

(6) A feliratozott műsorszámok előtt a médiaszolgáltatásban jelezni kell, hogy az érintett műsorszám az említett formában is elérhető a médiaszolgáltatáshoz kapcsolódó teletext szolgáltatáson. A műsorszámok szövege feliratozott változatának pontosnak kell lennie, és a képernyő történéseivel szinkronban kell állnia, az a műsorszámokban elhangzottak rövidített összefoglalóját abban az esetben tartalmazhatja, amennyiben a felirat - terjedelmére tekintettel - az elhangzottak követését nem tenné lehetővé.

(7) A feliratozásnak a nem felvételről közzétett műsorszámok esetében ésszerűen elvárható módon pontosnak és a képernyő történéseivel szinkronban állónak kell lennie.

(8) A műsorterjesztő köteles az audiovizuális médiaszolgáltató által biztosított teletext jelet, vagy más feliratozást a kép- és hangjelekkel idősinkronban minden egyes átviteli rendszeren, hálózaton vagy műsorterjesztő átviteli platformon továbbítani.

műsorszolgáltató piac egyre nagyobb részét veszik át, aminek következtében jogosan fogalmazódik meg az igény, hogy ezek a szolgáltatások is hozzáférhetőek legyenek a nagyothallók számára.

Az on-demand feliratozás helyzetéről való pontos kép megalkotását több akadály nehezítette. Mindenekelőtt a világos és egységes szabályozás teljes hiánya, amely garantálná az ezekhez a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A reguláció hiátusa miatt a területre vonatkozó adatok is nehezebben érhetőek el. Ennek egyik okát a tanulmány készítői abban látják, hogy az on-demand egy nagyon új keletű médiafogyasztási trend, amelynek a gyorsütemű fejlődéséhez való felzárkózás a szabályozók részéről időt vesz igénybe. Másrészt - ahogyan azt a jelentés többször hangsúlyozza - egyes országok és szervezetek lényegesen készségesebbek a működésükről való beszámolásban, míg mások csak minimális adatokat közölnek. Az egyértelmű és részletes előírások hiánya olyan helyzetet is teremthetett volna, amelyben a médiaszolgáltatók egyáltalán nem gondoskodnak azokról, akik feliratozást igényelnek. A felmérés tapasztalatai szerencsére nem igazolták ezt az aggodalmat, bár az egyes országok, illetve szolgáltatók gyakorlatában nagy különbségek mutatkoztak. A jó példát az angol és a holland online szolgáltatások adják. A BBC iPlayer a programjainak 98 százalékához, míg az Uitzending Gemist a műsorainak 97 százalékához biztosít feliratot. A felmérés kiemeli, hogy ezek önkéntes vállalások – törvényi szabályozás nem teszi kötelezővé a műsorszámok átírását. Más szolgáltatók látszólag semmilyen erőfeszítést nem tesznek a program élvezéséhez feliratot igénylők szükségletének elismerésére. Például az Amazon Instant Video nem biztosít szövegeket a szolgáltatásához, Angliában pedig a Sky Online tartalmának 96 százaléka átírat nélküli. Egyes országokban csak részben akadálymentesítik a szolgáltatásokat, például Finnországban az on-demand tartalmaknak körülbelül az 50 százaléka feliratozott. A Netflix gondoskodik átíratokról, de csak bizonyos nyelveken. A tanulmány megállapítása szerint a hallássérültek jogainak érvényesüléséhez a legtöbb, de kiváltképp néhány szolgáltatónak nagy előrelépést kell tennie az on-demand szolgáltatások feliratozása terén. Ennek érdekében megfelelő törvénykezést és szabályozást tart szükségesnek, amely nem teszi lehetővé a szolgáltatóknak a további lemaradást. Elérendő végső célként azt a kívánalmat fogalmazták meg, hogy minden műsorszolgáltató 100 százalékos arányban fedje le feliratozással az online szolgáltatásait.

A jelentés leszögezi, hogy a nagyothalló emberek jogait akkor is figyelembe kell venni, ha film vagy egyéb esemény megtekintéséről van szó a mozikban. Vizsgálódásuk során azt tapasztalták, hogy a nem anyanyelvi filmek esetében ez gyakorta megvalósul, mivel azok megfelelően el vannak látva felirattal, ugyanakkor az anyanyelvi filmek nem részesülnek hasonló feliratozási bánásmódban. Már a korábbi adatgyűjtés eredménye is azt mutatta, hogy nagyon korlátozottan valósul meg az akadálymentesítés a mozikban, tekintve, hogy a hét meghatározott napjaira és bizonyos időpontokra szűkül a lehetőség, amikor a hallássérültek számára is hozzáférhetőek a legújabb kasszasikerek és forgalomba hozott filmek. Az előző felmérés óta gyűjtött adatok kiábrándítóan csekély fejlődést mutattak ezen a téren. A hallássérült nézők számára hozzáférhető vetítések gyakran csak a hétfői napok kora reggeli óráira, vagy hétköznap délutánokra korlátozódnak. Franciaországban, mint a televíziós feliratozás tekintetében vezető országok egyikében is ez a helyzet. Annak ellenére, hogy itt az idegen nyelvű filmek feliratozása megszokott, nagyon kevés francia nyelvű film hozzáférhető az érintettek számára. Hollandiában, Finnországban és Szlovéniában az anyanyelven történő feliratozás teljes hiánya tapasztalható. Egyes országokban, mint például Angliában és Svédországban a mozikban történő feliratozás egyre gyakoribb, és akár a legújabb filmeket is elérhetővé teszik. Sajnálatos módon ezek az országok a kivételek közé tartoznak.

Az NMHH vizsgálatának módszere

A műsorok elemzése meghatározott szempontrendszer szerint, egy erre a célra kifejlesztett webes alkalmazás segítségével történt (<https://monitoring.nmhh.hu>). A szempontrendszer a műsorszámok formális jellemzői mellett (a sugárzás dátuma, időpontja, a médiaszolgáltató neve, a program címe, műfaja) az alábbi kérdéseket tartalmazza:

- akadálymentesítették-e a médiaszolgáltatók a törvényben kötelező jelleggel előírt műsorszámokat, azaz a hírműsorokat, sporthíreket, időjárás-jelentéseket, közlekedési híreket, a közérdekű közleményeket, a fogyatékos személyekről szóló műsorokat és a politikai tájékoztató programokat,
- minden, az Mttv. 39. § (2) bekezdésében meghatározott műsorszámot elláttak-e segédlettel,
- a teletext felirattal ellátott műsorszámok előtt közzétettek-e felhívást és oldalszámot, illetve
- megfelelő volt-e a feliratozás, jeltolmácsolás minősége, előfordultak-e hiányosságok, hibák?

A kódolást hallássérült külsős munkatársak végezték, akiket az érdekvédelmi szervezet ajánlása alapján választottuk ki a jelentkezők közül.

Az ellenőrzés hat közszolgálati (m1, m2, m3, m4, Duna Televízió, Duna World) és két kereskedelmi (RTL Klub, TV2) médium programjára irányult. Négy általános tematikájú televízió mellett egy hír, egy sport, egy gyerekcsatorna, valamint egy archív tartalmakat sugárzó szolgáltató szerepelt. Az egyes hónapokban a nyolc médiaszolgáltatónak összesen 32 véletlenszerűen kiválasztott műsornapját vizsgáltuk, valamennyi elemzésbe vont csatormán havonta négy nap analízisét végeztük el a 00:00-tól 24:00 óráig adásba kerülő műsorszámokra vonatkozóan.

A vizsgálat eredményei az ellenőrzésbe vont napok adatain és az abból nyert átlagértékeken alapulnak.

A vizsgálat eredménye

Az alábbiakban 2016 első félévének tapasztalatait foglaljuk össze. A vizsgált hat hónap 192 napjának elemzése során több mint 4512 műsoróra kontrollját végeztük el. Az adatfelvétel eredményeként megállapítható, hogy a vizsgált médiaszolgáltatók az ellenőrzésbe vont napokon vetített műsoridejüknek 82 százalékát látták el segédlettel.

A hallássérült nézők számára is befogadható műsorszámot az első félév ellenőrzött napjain leghosszabb időtartamban az m4 adott közre (520,5 óra). A magas óraszámot biztosító csatornát az m2, a Duna TV és a Duna World követte a sorban, míg az m1, a TV2 és az m3 már csekélyebb időtartamban sugárzott feliratozott programokat. A legalacsonyabb akadálymentesített műsoridőt az RTL Klubnál regisztráltuk.

1. táblázat: Segédlettel ellátott műsorórák száma

médiaszolgáltató	összes vizsgált műsoróra	segédlettel ellátott műsoróra	egy napra jutó, segédlettel ellátott átlag műsoróra
Duna TV	575:59:04	504:04:48	21:00:12
Duna World	575:57:56	496:02:54	20:40:07
m1	575:58:03	426:57:16	17:47:23
m2	575:59:17	508:06:37	21:10:17
m3	480:59:06	419:11:31	17:27:59
m4	575:47:48	520:30:14	21:41:16
RTL Klub	575:58:48	405:29:02	16:53:43
TV2	575:59:31	420:54:13	17:32:16

2015-től az előírt napi óraszám helyett minden olyan műsorszámot akadálymentesíteni kell a programban, amely megfelel az Mtv. 39. § (2) bekezdésében szereplő meghatározásnak. E szerint vizsgálva az eredményeket megállapítható, hogy a félév során az akadálymentesítendő műsoridő 98 százalékát látták el segédlettel a vizsgált médiaszolgáltatók, amelyek közül a Duna World, az m2, az m3, az m4 és a TV2 teljesítette maradéktalanul valamennyi elemzésbe vont napon a fenti elvárást.

A hallássérült nézők számára nyújtott segítség 99,6 százalékban feliratot, döntő mértékben teletext átíratot jelentett. Az akadálymentesített programok 0,4 százaléka volt jelyelvezve látható. Vallási műsorok, társadalmi célú reklámok és fogyatékkal élők számára készült programok voltak e segédlettel megtekinthetők az m1-en, az m2-n és a Duna TV-n. Sajnálatos, hogy az m2-n nem bővült a jelyelven narrált műsorok köre, továbbra is csak néhány animációt és a *Hetedhét híradót* tolmácsolták gyermek jelyelvi tolmácsok segítségével az olvasni még nem tudó kicsiknek.

Segédlettel kötelezően ellátandó műsorszámok

A segédlettel kötelezően ellátandó programok között a törvény kiemeli a hírműsorokat, a közérdekű közleményeket, a sport- és időjárás-jelentéseket, a politikai tájékoztató műsorokat, a politikai reklámokat, valamint a fogyatékos személyekről, illetve esélyegyenlőségről szóló műsorszámokat.

A médiaszolgáltatók minden közlekedési- és sporthírt feliratozva mutattak be az ellenőrzött napokon. A politikai tájékoztató műsorok 18 százaléka nem kapott segédletet (m1), a híradóknak pedig az öt százaléka nem vált elérhetővé a hallássérült nézők számára. A felirat minden esetben a *Hírek 1 percben* című rövid hírösszefoglalókról hiányzott (m1, m4). A mintába került 861 időjárás-jelentés közül három műsorszámról maradt le a szöveg. *Közérdekű közleményeket* a Duna TV és az m1 programjában regisztráltunk, melyekben az információk minden esetben írásban, a hallássérült nézők

számára is hozzáférhető módon jelentek meg. *Fogyatékkal élő személyekről szóló műsor* az m1 (*Esély*) és a Duna TV (*Akadálytalanul*) programjában volt látható, amelyek minden esetben segédlettel ellátva kerültek adásba. A műorszámok mindegyikén a felirat mellett jelnyelvi tolmács is közreműködött.

Műfaji kínálat

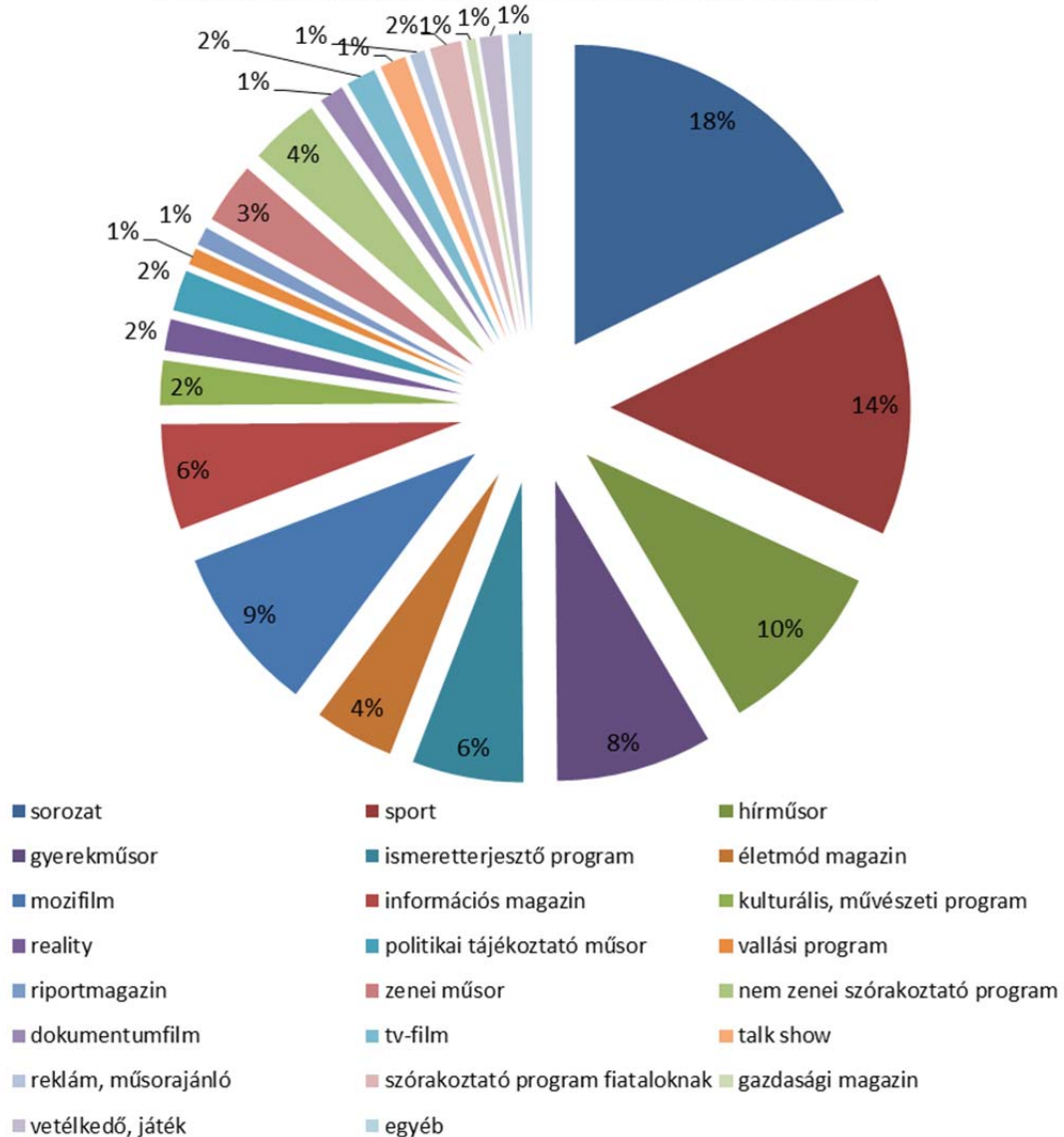
A programkínálat vonatkozásában kiemelendő, hogy 2016-ra szinte a teljes műsorfolyam akadálymentessé vált valamennyi vizsgált csatornánál. Az új szabályozás eredményeképpen már nem a médiaszolgáltatók választásán alapul, hogy milyen műorszámokat tesznek elérhetővé segédlettel, hanem gyakorlatilag a teljes repertoár hozzáférhetővé vált az érintettek számára. Így ezen a téren megvalósult az a kívánalom, hogy a hallássérült nézők korlátozás nélkül, a többiekkel egyenlő lehetőséggel rendelkezzenek a televíziós programválasztás terén.

2016 első félévében sorozatokat és sportműsorokat láthattak legmagasabb óraszámban a nézők. Az m4 szinte minden műsorát felirattal látta el, így a hallássérültek számára is hozzáférhető sportműsorok száma jelentősen megnőtt, pótolva a korábban e téren fennálló hiányt. További fejlődés mutatkozott a zenei műsorok körében is, amelyekben egyre gyakrabban már nem csak a beszédet, hanem a magyar nyelvű dalszövegeket is feliratozták.

A sorozatok és a sportműsorok mellett leggyakrabban hírműsorok, mozifilmek és gyermekeknek készült programok szerepeltek a segédlettel ellátott műsorkínálatban, valamint ismeretterjesztő és információs magazinok, zenei és egyéb szórakoztató műsorok. A kereskedelmi televíziók programja további reality sorozatokkal és tehetségkutató műsorokkal bővült, melyek mindegyikét felirattal mutatták be.

A legszínesebb választékot az általános tematikájú Duna Televízió biztosította, míg a legszűkebb repertoárral az m4 rendelkezett.

Az akadálymentesített műsorok műfaji megoszlása (%)

Figyelemfelhívás

A feliratozott műsorszámok előtti figyelemfelhívás és txt. oldalszám megjelenítése követelményének a vizsgált médiaszolgáltatók többsége eleget tett. A figyelmeztetés elmaradása az m1, m2 és a TV2 programjaiban fordult elő, számuk az első negyedévben volt a legmagasabb. Az m1-en és az m4-en a műsorblokkok előtti figyelmeztetést érvényesnek tekintettük az összetett műsorok minden szegmensére vonatkozóan.

2. táblázat: A figyelemfelhívás elmaradása txt. felirattal vetített műsorszámok előtt

2016	esetszám
január	36
február	67
március	7
április	0
május	1
június	1
összesen	112

Gyártási hely

A médiaszolgáltatók legnagyobb arányban hazai gyártásban készült műsorokat akadálymentesítettek. A magyarországi produkciókon kívül amerikai, illetve az európai országokból importált alkotások fordultak elő nagyobb számban.

3. táblázat: Az akadálymentesített műsorszámok gyártási hely szerinti megoszlása

gyártási hely	%
Magyarország	67,1
Európa	18,3
USA	12,1
egyéb ország	2,5

Anomáliák

Az előző évek gyakorlatát folytatva, 2016-ban is ellenőriztük a feliratozás minőségét. Tapasztalataink alapján elmondható, hogy a vizsgált médiaszolgáltatók magukévá tették a törvényben megfogalmazott követelményeket, és ennek eredményeként a segédlet nélkül sugárzott műsorok száma radikálisan csökkent. Amennyiben mégis előfordult, hogy egy műsorszámról teljes időtartamában hiányzott a felirat, akkor úgy tapasztaltuk, hogy az inkább technikai probléma, mintsem a szolgáltatói szándék következménye volt. A fenti megállapítás alól az első negyedévben kivételt képezett az m1, tekintve, hogy az éjszakai műsorsávban a programokat továbbra sem akadálymentesítette, vagyis 00:20–06:00 óra között nem látta el segédlettel a műsorszámokat. A második negyedévben e téren pozitív változás történt, a hírcsatorna áprilistól már az éjszakai műsorokat is felirattal tette közzé, több mint egy éve fennálló hiányosságot szüntetve meg ezzel.

A pozitívumok mellett azonban hosszabb-rövidebb ideig tartó részleges felirathiányt, aszinkronitást és tartalmi pontatlanságot minden hónapban rögzítettünk. A legtöbb hiba továbbra is a nem felvételről közzétett, „élő” műsoroknál volt tapasztalható, amelyeknek a feliratozása általában változó minőségben valósult meg az ellenőrzött csatornákon, illetve ugyanazon a csatornán is a különböző műsorok tekintetében. Egyes programokon szöveghű, szó szerinti felirat volt olvasható, míg másokon az elhangzott tartalmakat összefoglaló feliratokkal, vagy a szövegből kiragadott egy-egy mondattal jelenítették meg, amelyek a műsorszámok egy részén szűken fogalmazó, hiányos, más műsorokon a tartalmat jól követhetően visszaadó feliratokat eredményeztek. Leggyakrabban az m1 és az m4 műsorainál jelentkezett ez az anomália, amelyeknél nagyrészt automata beszédfelismerő programot alkalmaztak. Egyes műsorrészekben a felirat jelentősen késett, lényeges mondatok maradtak ki, illetve gyakran fordultak elő szótévesztések. A hibák egy részét az ismétlésekben korrigálták. Az m4-en a sportesemények felirata néhány kivételtől eltekintve tartalmi összefoglaló jellegű volt, amely meglehetősen szűken adta vissza az elhangzottakat, bár a mérközések főbb történéseit tolmácsolták.

A nem felvételről közzétett műsorszámok feliratozásáról összességében megállapítható, hogy ha nem is szó szerinti pontossággal, de az átiratok megjelenítették az elhangzottak lényeges elemeit, és a beszélgetések követhetőek voltak minden vizsgált csatornán. Így a feliratozás eleget tett az élő műsorokra vonatkozó „*ésszerűen elvárható*” pontosság követelményének.

Az ellenőrzött napokon észlelt jogszabályt sértő feliratozások esetében a Hatóság eljárást indított. A jogsértő esetek számát és az alkalmazott jogkövetkezményeket az 1. számú melléklet tartalmazza.

A közszolgálati csatornák (m1, m2, m3, m4, Duna TV, Duna World) naponta átlagosan tizennyolc órányi programot láttak el segédlettel, s ezzel a műsoridő 85 százalékát tették elérhetővé a hallássérült nézők számára. Az időjárás-jelentések, a közlekedési és sporthírek, valamint a közérdekű közlemények akadálymentesítése 100 százalékban megvalósult. A híradók 5,8 százaléka (m1, m4), a politikai tájékoztató műsoroknak pedig a 18 százaléka nem kapott feliratot (m1).

Jeltolmáccsal ellátott műsorszámokat a Duna TV, a Duna World és az m1 adott közre, az m2 pedig a gyermekműsorok egy részéhez jelnyelvi narrációt biztosított.

A felirattal vetített műsorszámok előtt mindössze két esetben hiányzott a figyelemfelhívás és a txt. oldalszám megjelölése. Az akadálymentesített programoknak közel fele magyar gyártásban készült, melyeken kívül európai országokban gyártott produkciók fordultak elő nagyobb arányban.

Leghosszabb időtartamban sportműsorok, sorozatok és hírműsorok kaptak segédletet, majd a gyermekeknek készült programok és az ismeretterjesztő műsorok következtek a sorban. Mozifilmek, valamint információs és életmód magazinok szerepeltek még nagyobb arányban a kínálatban. Az m1 és a Duna TV programjában rendszeresen látható volt fogyatékkal élő emberek számára készült műsorszám, melyet minden esetben mindkét segédlettel ellátva, hibátlan feliratozással adtak közre.

Az általános tematikájú csatornák színes műfaji spektrummal rendelkeztek, míg a tematikus csatornák elsősorban a profiljuknak megfelelő programokat kínáltak. Az m1-en főként híradókat, valamint politikai tájékoztató műsorokat láthattak a nézők segédlettel. Az m2 napközben gyermek és ifjúsági műsorokat sugárzott, az esti műsoridőben pedig fiataloknak készült szórakoztató műsorokat, mozifilmeket, zenei programokat kínált a szélesebb nézőközönségnek. Saját gyártású két fő műsorát, az *Én vagyok itt* és a *Böngésző: Szabad szörfölés a vizuális világban* című műsorokat ebben a félévben már felirattal ellátva adta közre. Az m3-on az archív felvételek közül sorozatok és szórakoztató műsorok kaptak helyet a legnagyobb arányban. Az m4 Sport a kínálata zömét kitevő sportműsorok mellett a sporteseményekhez kapcsolódó stúdióbeszélgetéseket és különböző magazinműsorokat kínált. Az aktuális hírekről naponta többször az m1-ről átvett rövid hírösszefoglalókkal tájékoztatta a nézőket.

A feliratozás minősége változó volt az egyes csatornákon, az m1 és az m4 műsoraiban meglehetősen sok anomália nehezítette a műsorok figyelemmel kísérését, míg az m2 és az m3 felirataiban minimális volt a hibák előfordulása. Az m1-en az első negyedévben továbbra is fennállt a korábban már kifogásolt hiányosság, miszerint az éjszakai műsorsávban nem látta el segédlettel a programokat. Bár az előző félévhez képest javult az „élő” műsorok feliratainak a minősége, az automata beszédfelismerő program alkalmazása nem oldotta meg problémamentesen a nem felvételtől közzétett műsorok szöveghű feliratozásának feladatát. Az m4 sportcsatornán a közvetítések átírata általában igen hiányos volt és a riporter kommentárokat rendszerint nem tartalmazta. Ismétlődően előfordult, hogy a kiírás megelőzte az eseményt, a mérkőzés egyes történései vagy a gólok előbb kerültek elő a szövegben, mint a történés képe megjelenítésre.

A kereskedelmi médiaszolgáltatók (RTL Klub, TV2) naponta átlagosan 17,2 órányi műsort feliratoztak, így a műsoridejük 72 százaléka vált elérhetővé a hallássérült nézők számára. Mindkét csatornán a híradók felirattal kerültek bemutatásra, ugyanakkor az időjárás-jelentések 1,2 százalékaról lemaradt a segédlet. Politikai tájékoztató műsorokat az RTL Klub programjában regisztráltunk, melyeket elláttak átíratokkal. A döntő mértékben hazai gyártásban készült műsorszámok mellett amerikai produkciók fordultak elő nagyobb arányban. A képernyőszöveggel vetített műsorszámok előtt 110 esetben hiányzott a figyelemfelhívás és a txt. oldalszám megjelölése (TV2). Leghosszabb időtartamban sorozatok, mozifilmek és hírműsorok kaptak segédletet, majd a reality-k és a gyermekeknek készült animációk következtek. Közérdekű közlemény, fogyatékkal élőknek készített műsor, politikai reklám és jeltolmácsolt műsorszám egyik médium programjában sem szerepelt az ellenőrzött napokon.

A második negyedévben az anomáliák száma jelentősen mérséklődött, a leggyakoribb hiba a felirat rövidebb időtartamú hiánya volt. Az „élő” műsorok, műsorrészek feliratozását a kereskedelmi csatornák is összefoglaló, hiányos és késve megjelenő feliratokkal oldották meg.

Összefoglalás

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy 2016 első félévében a műsoridőnek több mint a 80 százaléka hozzáférhetővé vált a hallássérült nézők számára. Az Mttv.-ben kiemelten felsorolt műsorszámok többsége segédlettel ellátva került bemutatásra. A programok gazdag választékot biztosítottak, a zenei- és sportműsorok akadálymentesítésével minden műfaj megtalálható volt a kínálatban. Segédletként a médiaszolgáltatók elsősorban teletext feliratot alkalmaztak, a jelnyelvi tolmáccsal ellátott műsorszámok aránya minimális volt. A közszolgálati csatornák nagyobb arányban akadálymentesítették a műsoraikat, de a komolyabb hiányosságok is e szolgáltatóknál mutatkoztak. A feliratok ugyan pontosabbakká váltak, de különböző időtartamú felirathiány és aszinkronitás továbbra is előfordult minden vizsgált médiumnál, valamint a műsorszámok követhetőbbé és élvezhetőbbé tétele érdekében a nem felvételtől közzétett műsorok feliratozása is korrekciót igényel.